

Domowina – Zwjazk Łužiskich Serbow z.t.¹

WUSTAWKI

Art. 1

Mjeno, symbolika, sydło a městno sudnistwa

- (1) Towarstwo mjenuje so Domowina - Zwjazk Łužiskich Serbow z.t./ Zwězk Łužyskich Serbow z.t. (dale: Domowina).
- (2) Znamjo Domowiny pokazuje na čerwjonym pozadku tři slěborne lipowe łopješka, kotrež wurastuja ze zdónka z wosom korjenjemi.
Domowina wužiwa a škita serbsku chorhoj módro-čerwjeno-bělu.
- (3) Sydło a městno sudnistwa Domowiny je Budyšin.
- (4) Domowina je do registra towarstwow zapisana.

Art. 2

Zaměr a nadawki

- (1) Domowina je politisce njewotwisny a samostatny zwjazk Serbow a třěšny zwjazk serbskich towarstwow Delnjeje a Hornjeje Łužicy. Wona je zastupjerka zajimow serbskeho ludu a skutkuje předewšěm w serbskim sydlenkim teritoriju Kraja Braniborska a Swobodneho stata Sakska. Wona je w kontinuiće prawniske naslědnice Domowiny - Zwjazka Łužiskich Serbow. Domowina wuznawa so k swobodnemu demokratiskemu zakładnemu porjadaj w Zwjazkowej republice Němska.
- (2) Domowina ma slědowace zaměry:
 - zasadźeć so za zachowanje a wuwijanje, spěchowanje a šěrjenje rěče a kultury a tradicijow serbskeho ludu, narodneho wědomja, zhromadnosće Serbow a zwjazanosće z domiznu,
 - zjednoćeć a podpěrować Serbow a serbske towarstwa w jich narodnym džěle,
 - zastupować serbske narodne, hospodarske a socialne zajimy w zjawnosći, napřečo parlamentam, institucijam a zarjadam na komunalnej, wokrjesnej, krajowej, zwjazkowej a mjezynarodnej runinje,
 - zasadźeć so za prawniske rjadowanje škita a spěchowanja narodnych mjeńšin w Němskej a za dodźerženje wotpowědnych zakonskich postajenjow a mjezynarodnych dojednanjow,
 - spěchować tolerancu a zrozumjenje mjez serbskim a němskim ludom a jeje runostajenje,
 - wudźeržować přećelske zwiski k słowjanskim ludam, k narodnym mjeńšinam a mjezynarodnym zjednoćenstwam narodnych mjeńšin a solidarnje zastupować zhromadne zajimy.
- (3) K zwoprawdženju svojich zaměrow a nadawkow ma so Domowina po wot hłowneje zhromadźizny schwalenym programje a džělowych směrnicach.
- (4) Wona móže być z nošerjom institucijow.
- (5) Domowina skutkuje bjez dobytka a zastupuje resp. wukonja bjez wuwzaća a njeposrědnje powšitkowo-wužitne zaměry a nadawki w zmysle wotrězka „dawki znižowace zaměry“ porjada wotedawkow. Wona nima přerjotnje swójsko-hospodarske zajimy.
- (6) Předsyda a městopředsyda wukonjeja swoju funkciju zasadnje čestnohamtsce. Po potrebjce móža so funkcije w ramiku hospodarskich móžnosćow a na zakładze zrěčenja plaćić abo z plaćenjom narunanja po § 3 čisło 26a EStG wukonjeć. Rozsud wo plaćenju funkcijow leži pola zwjazkowego předsydstwa, kotryž tež wobsahi a wuměnjenja zrěčenjow schwali. Wysokosće a wobjim plaćenja a narunanja rjaduja so w finančnym porjedže Domowiny.

¹ Dalokož so w tutech wustawkach funkcije a pomjenowanja po muskim splahu wopisuja, měni so z tym runohódnje žónski a muski splah.

Art. 3

Člonstwo

- (1) Člonojjo Domowiny móža być přirodne a juristiske wosoby, prawokmane a njeprawokmane serbske towarstwa, župy, zjednoćenstwa, drustwa a zhromadženstwa (w dalšim towarstwa), kotrež wustawki Domowiny připóznawaja. Z přirodnym člonom Domowiny je kóždy sobustaw Domowinje přislušacych towarstwow.
- (2) Próstwa towarstwa a přirodneje wosoby wo přistup k Domowinje jako třěšnemu zwjazkej ma so pisomnje zwjazkowemu předsydstwu zapodać. Towarstwo ma swoje wustawki předpožić.
- (3) Mjezsobne prawa a winowatosće sobustawskich towarstwow a třěšneho zwjazka, kiž njejsu w tutych wustawkach rjadowane, so zwonka wustawkow pisomnje rjaduja.
- (4) Towarstwa Serbow zwonka Łužicy a we wukraju resp. towarstwa přečelow Serbow smědža jako asociěrowani člonojjo přistupić. Formy zhromadneho skutkowanja rjaduja dojednanja, kotrež sej přihłosowanje zwjazkowego předsydstwa žadaja.
- (5) Spěchowacy člonojjo Domowiny móža być přirodne a juristiske wosoby, kiž skutkowanje Domowiny spěchuja. Woni njejsu člonojjo Domowiny w zmysle porjada wotedawkow a nimaja žane hłosowanske prawo.
- (6) Čestni člonojjo Domowiny móža być zaslužbni tu- a wukrajni spěchowarjo serbskeho ludu. Wo spožčenju čestneho člonstwa rozsudži hłowna zhromadźizna.
- (7) Přistup towarstwa schwali hłowna zhromadźizna. Zwjazkowe předsydstwo přijimuje towarstwa nachwilnje do Domowiny. Wo přistupje jednotliwca rozsudži zwjazkowe předsydstwo.
- (8) Člonstwo skónči so:
 - z wupowědženjom towarstwa resp. člona samoho napřećo zwjazkowemu předsydstwu,
 - z rozpušćenjom towarstwa,
 - z próstwu wo insolwencu towarstwa,
 - ze smjerću přirodneje wosoby,
 - z wuzamknjenjom při hrubym škodowanju Domowiny. Wuzamknjenje wobzamkne hłowna zhromadźizna z třomi štwórcinami wšitkich hłosow přitomnych hłosokmanyh.

Art. 4

Župy

- (1) Župy su na region wjazane sobustawske towarstwa Domowiny. Wone zastupuja narodne zajimy Serbow swojeho teritorija před zjawnymi zarjadami a gremijemi.
- (2) Župy jednoća, koordinuja a spěchuja narodne skutkowanje w župnym teritoriju a prócuja so wo wzajemne džěło ze specifiskimi towarstwami.
- (3) Župy wutworja so z Domowinskich skupin, towarstwow, zjednoćenstwow a dalšich. Njeprawokmane towarstwa a skupiny džělaja wobsahowje a financielnje samostatnje a w swojskej zamołwitosći na zakładze tutych wustawkow a dalšich porjadow Domowiny.

Art. 5

Specifiske towarstwa

- (1) Specifiske towarstwa skutkuja nadregionalnje.
- (2) Wone přewozmu we wobłuku Domowiny specifiske nadawki a prócuja so wo wzajemne džěło ze župami.

Art. 6

Organy Domowiny

- (1) Naležnosće Domowiny rjaduja slědowace organy:
 - hłowna zhromadźizna,
 - k zastupowanju woprawnjene předsydstwo po § 26 Byrgarskeho zakonika,
 - zwjazkowe předsydstwo,
 - prezidij,
 - rewizijny wuběrk,
 - změrcowski wuběrk.
- (2) Prawa a winowatosće organow su w naslědnych artiklach wopisane.
- (3) Wolene organy su kmane k wobzamknjenju, jeli je wjace hač połojca člonow wotpowědneho organa přítomna. Namjet je přiřzaty, hdyž je wjetšina přítomnych hłosakmany za namjet hłosowała, dalokož njeje to we wustawkach jinak postajene.
- (4) Organy Domowiny džěłaja po swojim jednanskim porjedže. Jednanska řeč je serbsčina. Woprawnjene wuwzaća su móžne.

Art. 7

Hłowna zhromadźizna Domowiny

- (1) Najwyši organ Domowiny je hłowna zhromadźizna, kotraž so kóžde druhe lěto schadźuje. Zwjazkowe předsydstwo zwoła hłownu zhromadźiznu znajmjeńša 3 měsacy do toho a namjetuje dnjowy porjad.
- (2) Delegaća hłowneje zhromadźizny su člonjo zwjazkoweho předsydstwa a dalši člonjo sobustawskich towarstwow. Kluč delegatow postaji zwjazkowe předsydstwo. Pisomne přeprašenja hłowneje zhromadźizny z nachwilnym dnjowym porjadom rozdžěla so přez sobustawske towarstwa delegatam znajmjeńša tři tydženje do toho.
- (3) Člonjo Serbskeju radow při krajnymaj sejmomaj Braniborskeje a Sakskeje kaž tež serbscy člonjo rady Załožby za serbski lud maja prawo, so z poradźowacym hłosom na hłownej zhromadźiznje wobdžělić.
- (4) Hłowna zhromadźizna srjedź wólbneje doby ma nadawk, dwulětnu džělawosć bilancować a džělowe směrnicy za přichodnej dwě lěće konkretizować.
Wosebje ma wona:
 - přijimać a schwalić rozprawu zwjazkoweho předsydstwa wo skutkowanju Domowiny a wo połoženju serbskeho ludu,
 - přijimać a schwalić dwulětnu financnu rozprawu,
 - přijimać rozprawu rewizijneho wuběrka,
 - přijimać rozprawu změrcowskeho wuběrka,
 - diskutować a rozsudzić zasadne strategiske prašenja narodneho džěła,
 - schwalić wólbny porjad,
 - wobzamknýć program Domowiny,
 - wobzamknýć změny wustawkow,
 - přijimać doskónčnje towarstwa do Domowiny.
- (5) Kóžde štwórtle lěto je hłowna zhromadźizna zdobom wólbna zhromadźizna. Wona ma k hłownej zhromadźiznje slědowace přidatne nadawki:
 - wuwjazać dotalne zwjazkowe předsydstwo,
 - wolić předsydu a městopředsydow Domowiny, wobkedźbować ma so při tym, zo staj tu Delnja a Hornja Łužica zastupjenej,
 - wolić dalších člonow zwjazkoweho předsydstwa Domowiny,
 - wobzamknýć džělowe směrnicy za dobu mjez wólbnymaj zhromadźiznomaj,
 - wolić rewizijny wuběrk,
 - wolić změrcowski wuběrk.
- (6) Wo wobzamknjenjach hłowneje zhromadźizny zhotowi so protokol, kotryž mataj nawoda zhromadźizny a protokolant podpisać.
- (7) Hłowna zhromadźizna je zjawna.

- (8) Wurjadnu hłownu zhromadźiznu zwoła zwjazkowe předsydstwo abo předsyda na požadanje znajmjeńša třeciny sobustawskich towarstwow. Wona ma so w běhu třoch měsacow přewjesć.

Art. 8

K zastupowanju woprawnjene předsydstwo w juristiskim zmysle a wosebici zastupjerjo

- (1) K zastupowanju woprawnjene předsydstwo w zmysle § 26 Byrgarskeho zakonika zestaja so z předsydy, městopředsydow, jednačela a zastupowaceho jednačela Domowiny. Kóždy z nich ma prawo, Domowinu samostatnje juristisce zastupować.
- (2) Zwjazkowe předsydstwo powoła a wotwoła nawodow a zastupowacych nawodow institucijow, kotrež su w nošerstwje Domowiny, jako wosebitych zastupjerjow w zmysle § 30 Byrgarskeho zakonika.

Art. 9

Zestawa a nadawki Zwjazkowego předsydstwa Domowiny

- (1) Zwjazkowe předsydstwo ma hač do 30 člonow. Wólbna doba traje štyri lěta.
- (2) Předsyda a městopředsyda su člonoj zwjazkowego předsydstwa.
- (3) Jednačel a zastupowacy jednačel mataj so wobdźelec z poradźowacym hłosom na posedženjach zwjazkowego předsydstwa. Předsyda rewizijneho wuběrka kaž tež předsyda změrcowskeho wuběrka mataj prawo, so z poradźowacym hłosom na wuradźowanjach wobdźelić.
- (4) Wo wotwołanju člona zwjazkowego předsydstwa z wólbneje funkcije rozsudzi po doporučenju změrcowskeho wuběrka na namjet zwjazkowego předsydstwa hłowna zhromadźizna.
Wo přiřezanym nachwilnym wotpočowanju funkcije člona rozsudzi na zakładze doporučenja změrcowskeho wuběrka zwjazkowe předsydstwo; do toho wobchowa potrjecheny swoje člonske prawa.
- (5) Wo přiřezanju nachwilneho zložanja funkcije na zakładze podača swójskeje wole sobustawa rozsudzi wotpowědny organ.
- (6) Zwjazkowe předsydstwo ma slědowace nadawki:
- rozsudzić wo prašenjach běžneho džěla Domowiny mjez hłownymaj zhromadźiznomaj,
 - postajeć čezišća džělawosće a rjadować zawjazowace zamołwitosće za zwoprawdženje nadawkow,
 - přijimać prawidlownje rozprawy předsydy a prezidija Domowiny,
 - postajeć zamołwitosće a nadawki prezidija,
 - rjadować wobsydstwo a financy Domowiny,
 - přijimać a schwalić financne a hospodarske plany a rozprawy,
 - wutworić džělowe wuběrki,
 - přijimać rozprawy jednačela wo džěle zarjada Domowiny a postajić čezišća džěla zarjada,
 - postajeć čezišća džělawosće Domowinje přislušacych institucijow,
 - přijimać rozprawy nawodow Domowinje přislušacych institucijow,
 - nachwilnje přijimać nowych člonow do Domowiny,
 - powołać a wotwołać resp. nominować zastupjerjow Serbow do/z gremijow a přijimać prawidlownje rozprawy wo jich džělawosći,
 - wobzamknýć džělowe porjady zarjada a institucionelnych wotnožkow Domowiny, dalokož tute wustawki ničo drugeho njepostajeja,
 - powołać a wotwołać nawodow institucionelnych wobłukow, kotrež su w nošerstwje Domowiny,
 - powołać a wotwołać jednačela a zastupowaceho jednačela Domowiny.
- (7) Zwjazkowe předsydstwo schadźuje so prawidlownje, znajmjeńša štyri króć wob lěto. Po žadanju znajmjeńša štwórciny člonow zwjazkowego předsydstwa, třoch towarstwow abo prezidija ma so wurjadne posedženje zwołać a w běhu dweju tydženjow přewjesć.

- (8) Zwjazkowe předsydstwo džěła po jednanskim porjedže, kiž sej wone postaji. Wuradźowanja zwjazkowego předsydstwa su zjawne. Wuwzaća zwjazkowe předsydstwo wobzamknje.

Art. 10 **Prezidij**

- (1) Do prezidija słušeja předsyda Domowiny, městopředsydaj Domowiny a dalšej člonaj zwjazkowego předsydstwa, kotrejuž na namjet předsydy zwjazkowe předsydstwo powoła.
Wo wotwołanju wotpowědneju člonow smě zwjazkowe předsydstwo rozsudzić.
- (2) Prezidij schadźuje so měsačnje a džěła na zakładze swójskeho jednanskeho porjada, kotryž zwjazkowe předsydstwo schwali.
- (3) Prezidij poradźuje předsydu a přihotuje posedženja zwjazkowego předsydstwa.
- (4) Dalše nadawki přidžěła jemu zwjazkowe předsydstwo.
- (5) Jednaćel a zastupowacy jednaćel kaž tež nawodža a zastupowacy nawodža Domowinje přislušacych institucijow so na posedženjach prezidija z poradźowacym hłosom wobdžěleja.

Art. 11 **Nadawki předsydy a městopředsydow**

- (1) Předsyda a městopředsydaj reprezentuja Domowinu w zjawnosći.
- (2) Předsyda ma slědowace nadawki:
- koordinować a nawjedować džěło k zwoprawdženju programa Domowiny, wobzamknjenjow hłowneje zhromadźizny a zwjazkowego předsydstwa,
 - zwołać a nawjedować wuradźowanja zwjazkowego předsydstwa a prezidija,
 - znajmjeńša lětnje jónu zwołać a nawjedować wuradźowanja z nawodami serbskich institucijow,
 - znajmjeńša lětnje jónu zwołać a nawjedować wuradźowanje z předsydami přislušnych towarstwow. Po žadanju znajmjeńša počojcy předsydow přislušnych towarstwow ma wón zwołać wurjadne posedženje předsydow přislušnych towarstwow.
 - přewjesć prawidlownu koordinaciju z jednaćelom a z nawodami institucionelnych wotnožkow Domowiny,
 - skutkować jako bjezposrědny předstajeny jednaćela Domowiny a nawodow Domowinje přislušacych institucijow.
- (3) Městopředsydaj podpěrujetaj džěło předsydy a zastupujetaj jeho w padže njepřitomnosće.

Art. 12 **Zestawa a nadawki rewizijnego wuběrka**

- (1) Rewizijny wuběrk wobsteji z 5 člonow a woli so na wólbnej hłownej zhromadźiznje. Rewizijny wuběrk woli swojeho předsydu ze swojich rjadow. Wón džěła po swojim jednanskim porjedže. Přistajeni Domowiny njemóža być z člonom rewizijnego wuběrka.
- (2) Rewizijny wuběrk přepruwuje prawidlownje, znajmjeńša lětnje jónu:
- wužiwanje wobsydstwa a financow Domowiny kaž tež jich porjadne knihowanje,
 - wobdžělanje pisomnych a ertnych kritikow a pokiwow, kiž měrja so na džěło Domowiny.
- Rewizijny wuběrk předpožži rozprawu hłownej zhromadźiznje.

Art. 13

Zestawa a nadawki změrcowskeho wuběrka

- (1) Změrcowski wuběrk wobsteji z 5 člonow a woli so na wólbnej hłownej zhromadźiznje. Změrcowski wuběrk woli swojeho předsydu ze swojich rjadow. Wón dźěła po změrcowskim porjedže. Přistajeni Domowiny njemóža być z člonom změrcowskeho wuběrka.
- (2) Změrcowski wuběrk přepruwuje na próstwu gremija třěšneho zwjazka, sobustawskeho towarstwa abo jednotliwego člona konfliktne pady w dźěławosći Domowiny, zranjenja programa, wustawkow kaž tež wobzamknjenja hłownej zhromadźizny abo zwjazkoweho předsydstwa.
- (3) Změrcowski wuběrk předpožiči hłownej zhromadźiznje resp. zwjazkowemu předsydstwu namjet za změrowanje konflikta.

Art. 14

Domowinski zarjad a institucionelne wotnožki

- (1) Zarjad Domowiny rjaduje po wothłosowanju z prezidijom zwoprawdženje wobzamknjenjow hłownej zhromadźizny a zwjazkoweho předsydstwa a podpěra dźěło sobustawskich towarstwow na zakładze zrěčenjow.
- (2) Zestawu a nadawki zarjada rjaduje dźělowy porjad, kiž ma zwjazkowe předsydstwo schwalić.
- (3) Domowinski zarjad nawjeduje jednaćel.
- (4) Zastupowacy jednaćel nawjeduje zarjadniku wotnožku w Delnjeje Łužicy a zastupuje jednaćela w jeho njepřitomnosći.
- (5) Wotstawk (1), (2) a (3) płaći tež za nawodow a zastupowacych nawodow institucijow, kotraž su w nošerstwje Domowiny.
- (6) Jednaćel, zastupowacy jednaćel kaž tež nawodža institucijow a jich zastupjerjo powołaja so na dobu 7 lět wot zwjazkoweho předsydstwa.

Art. 15

Financy a wobsydstwo Domowiny

- (1) Financy a wobsydstwo Domowiny smědža so jenož k spjelnjenju Domowinskih zaměrow, kaž su wone we wustawkach zapisane, wužiwać. Žana wosoba njesmě lěpšiny měć přez njepoměrnje wysoke zarunanje abo přez wudawki, kiž su zaměrej Domowiny cuze. Člonojo-jednotliwcy njedóstanu ze srědkow Domowiny žane přiražki.
- (2) Wobchodne lěto je kalendariske lěto.
- (3) Wužiwanje financow rjaduje so po financnym porjedže Domowiny.
- (4) Domowina financuje so:
 - z přidźělenjow,
 - z dochodow ze zarjadowanjow,
 - ze zběrkow a dalšich dochodow,
 - z darow,
 - z popłatkow.

Art. 16

Změnjenje wustawkow

Wustawki smě jenož Hłowna zhromadźizna Domowiny změnić. K tomu stej dvě třěćinje hłosow přitomych delegatow trěbnej.

Art. 17

Rozpušćenje towarstwa

- (1) Rozpušćenje Domowiny móže jenož k tutomu zaměrej zwołana hłowna zhromadźizna ze znajmjeńša třomi štwórcinami hłosow wolenych delegatow wobzamknyć.
- (2) Při rozpušćenju abo při zběhnenju Domowiny – Zwjazka Łužiskich Serbow z. t. abo při wotpadnjenju dawki nižowacych zaměrow připadnje jeje zamóženje juristickej wosobje zjawneho prawa abo druhej dawki nižowacej korporaciji k wužiwanju za zachowanje a wuwowanje serbskeje rěče a kultury.
- (3) Serbski dom w Budyšinje přeńdže do wobsydstwa Maćicy Serbskeje z.t. resp. jeje naslědnicy, kiž ma jón jako powšitkowno-wužitne towarstwo w zmysle zaměrow k spěchowanju serbskeje rěče a kultury kaž tež serbskeho towarstwoweho žiwjenja wužiwać, kotrež su w artiklu 2, wotstawk 2 tutych wustawkow naspomnjene.